

Vad tycker dina politiker?

Ta pulsen på lokalpolitikerna – var står de i konsumentpolitiken?

Deltagare: Ca 20 personer i grupper om 2-4 personer

Tid: Två tillfällen à 40 min, alternativt tre tillfällen varav ett då deltagarna intervjuar respektive parti.

Syftet med uppgiften är att uppmärksamma och reflektera över konsumentpolitiken. Många unga har inte träffat, än mindre pratat med, sina lokalpolitiker. Den här övningen ger deltagarna möjlighet att kontakta företrädarna i kommunen och prata om frågor som berör i vardagen.

Material

- Vad tycker din lokalpolitiker? - matris eller frågeformulär
- Datorer/läsplattor för att söka information
- Pennor
- Papper
- Eventuellt tillgång till telefon/mejl för att boka möte/kontakta politiker

Förarbete

Se till så att du har god kännedom om konsumentpolitiken. Mer information om konsumentpolitiken finns på Sveriges Konsumenters hemsida, www.sverigeskonsumenter.se, konsumentverket.se och regeringen.se.

Börja med att bestämma förutsättningarna för övningen. Det finns två olika sätt att genomföra övningen på: antingen bjuds politiker med olika partipolitisk tillhörighet in till ett samtal, eller så delas deltagarna in i mindre grupper som kontaktar ett parti var. Då är det bra om de har fått samma frågor att ställa till respektive parti så att svaren sedan kan jämföras och diskuteras.

Om du väljer att bjuda in till ett samtal är det ändå bra att låta deltagarna dela in sig i mindre grupper och dela upp kraven som finns i bilagorna så att de får ansvar för 2-3 krav var och får tid att läsa in sig på frågorna. Varje grupp ställer sedan sina frågor till politikerna.

Skriv ut matrisen eller frågeformuläret med de konsumentpolitiska kraven som Sveriges Konsumenter tagit fram, alternativt välj ut några av kraven som grupperna ska fråga politikerna om och skriv ut dem.

Genomförande

Börja med att förklara vad övningen går ut på och vilka förutsättningarna är, beroende på vilket av de två sätten du valt att genomföra övningen på. Låt deltagarna dela in sig i grupper om 2-4 personer och boka in en träff med politikerna om du valt att grupperna ska träffa partierna enskilt. Låt därefter alla grupper få läsa in sig på sina frågor.

Diskussion

Övningen ger en bra grund till att börja diskutera politik och hur partierna skiljer sig åt. Sammanfatta svaren på tavlan så att likheter och skillnader blir tydliga.

Vad tycker politikerna?

I vilka frågor är de överens och i vilka skiljer de sig åt? Varför?

Är kraven rimliga? Vad tycker deltagarna?

Hur skulle deltagarna påverkas om kraven uppfylldes?

Tips

Jämför svaren från lokalpolitikerna med svaren som Sveriges Konsumenter fått från respektive parti. Finns det några skillnader? Vad kan det bero på?

Vad tycker din lokalpolitiker? - frågeformulär

Parti:

1 Idag är det frivilligt för kommunerna att erbjuda sina kommuninvånare gratis konsumentvägledning, vilket inte alla kommuner gör.

KRAV: Ge alla konsumenter tillgång till konsumentvägledning, minst via telefon och e-post. Den ska uppfylla krav på kvalitet, tillgång och tillgänglighet, någon timmes rådgivning i veckan räcker inte. Öka kännedomen om servicen så att fler kan få hjälp. Även utsatta grupper, funktionshindrade och på flera språk.

Svar:

2 Skriftlig avtalsbekräftelse ska vara ett krav vid köp över telefon. Alltså, om du tackade ja till att köpa något av en telefonförsäljare så ska inte avtalet börja gälla förrän du fått ett avtal att skriva under och skicka tillbaka.

KRAV: Skriftlig avtalsbekräftelse ska vara ett krav vid köp över telefon.

Svar:

3 En del tidsbestämda avtal förlängs om du som konsument inte säger upp avtalet vid avtalstidens utgång. Du blir då fortsatt bunden till avtalet även om du inte längre vill ha det och ofta under en längre period.

KRAV: Förbjud automatisk förlängning av avtal.

Svar:

frågeformulär forts.

4 Det kommersiella trycket på barn och ungdomar vad gäller så kallad skräpmat är stort, vilket bidrar till övervikt och fetma.

KRAV: Förbjud helt reklam för ohälsosam mat till unga.

Svar:

5 Idag tvingas du som konsument säga nej till att bli uppringd av telefonförsäljare, istället för tvärtom. Det bör införas ett lagstadgat förbud mot marknadsföring i mobiler - alltså, att du på förhand ska ha godkänt att de får kontakta dig över telefon.

KRAV: Kräv godkännande på förhand från konsumenterna för att ringa upp som telefonförsäljare.

Svar:

6 Konsumentkunskap är ett av de skolämnen som har minst antal timmar i läroplanen. Att ha koll på sina rättigheter är ett måste för att kunna få rätt och för att marknaden ska vara jämlik. Även kunskaper inom privatekonomi är viktigt för att inte hamna i ett kunskapsunderläge gentemot handeln.

KRAV: Utöka och förstärk konsumentundervisningen i skolan och satsa på grund- och vidareutbildning av lärare i alla ämnen som berör konsumentfrågor.

Svar:

7 Att köpa ekologiskt är idag ofta lite dyrare än att välja vanliga produkter.

KRAV: Det bör införas skattelättnader som gör det billigare för de företag som tillverkar ekologiskt, så att det blir enklare och billigare för konsumenten att handla dessa varor.

Svar:

frågeformulär forts.

8 Idag när du handlar på nätet måste du ofta lämna ut uppgifter som kön och ålder. Dina uppgifter kan också spridas vidare till andra företag som du inte gjort affärer med, för att användas i marknadsföringssyfte. Vissa företag behåller också dina uppgifter efter det att du avslutat medlemskapet hos dem.

KRAV: Förstärk regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet.

Svar:

9 Avtalstiderna för bredbands- och mobiltjänster är oftast 24 månader. Samtidigt förändras dessa maknader snabbt, vilket kan resultera i att konsumenterna sitter låsta med utdaterade kostnader och funktioner.

KRAV: Förkorta avtalstider för tele- och bredbandsavtalen.

Svar:

10 Konsumenter bör på ett enkelt sätt kunna se varifrån maten de äter kommer. Idag finns det dock endast krav på ursprungsmärkning för nötkött - alltså att det framgår var djuret är fött, uppfött och slaktat.

KRAV: Utöka ursprungsmärkningen till att gälla kött, fisk, fågel, mjölkprodukter och utvidga informationskravet till restaurang och storkök.

Svar:

VAD TYCKER DIN LOKALPOLITIKER?

Idag är det frivilligt för kommunerna att erbjuda sina kommuninvånare gratis konsumentvägledning, vilket inte alla kommuner gör.

KRAV: Ge alla konsumenter tillgång till konsumentvägledning, minst via telefon och e-post. Den ska uppfylla krav på kvalitet, tillgång och tillgänglighet, någon timmes rådgivning i veckan räcker inte. Öka kännedomen om servicen så att fler kan få hjälp. Även utsatta grupper, funktionshindrade och på flera språk.

Skriftlig avtalsbekräftelse ska vara ett krav vid köp över telefon. Alltså, om du tackade ja till att köpa något av en telefonförsäljare så ska inte avtalet börja gälla förrän du fått ett avtal att skriva under och skicka tillbaka.

KRAV: Skriftlig avtalsbekräftelse ska vara ett krav vid köp över telefon.

En del tidsbestämda avtal förlängs om du som konsument inte säger upp avtalet vid avtalstidens utgång. Du blir då fortsatt bunden till avtalet även om du inte längre vill ha det och ofta under en längre period.

KRAV: Förbjud automatisk förlängning av avtal.

Det kommersiella trycket på barn och ungdomar vad gäller så kallad skräpmat är stort, vilket bidrar till övervikt och fetma.

KRAV: Förbjud helt reklam för ohälsosam mat till unga.

Idag tvingas du som konsument säga nej till att bli uppringd av telefonförsäljare, istället för tvärtom. Det bör införas ett lagstadgat förbud mot marknadsföring i mobiler - alltså, att du på förhand ska ha godkänt att de får kontakta dig över telefon.

KRAV: Kräv godkännande på förhand från konsumenterna för att ringa upp som telefonförsäljare.

Konsumentkunskap är ett av de skolämnen som har minst antal timmar i läroplanen. Att ha koll på sina rättigheter är ett måste för att kunna få rätt och för att marknaden ska vara jämlik. Även kunskaper inom privat ekonomi är viktigt för att inte hamna i ett kunskapsunderläge gentemot handeln.

KRAV: Utöka och förstärk konsumentundervisningen i skolan och satsa på grund- och vidareutbildning av lärare i alla ämnen som berör konsumentfrågor.

Att köpa ekologiskt är idag ofta lite dyrare än att välja vanliga produkter.

KRAV: Det bör införas skattelättnader som gör det billigare för de företag som tillverkar ekologiskt, så att det blir enklare och billigare för konsumenten att handla dessa varor.

Idag när du handlar på nätet måste du ofta lämna ut uppgifter som kön och ålder. Dina uppgifter kan också spridas vidare till andra företag som du inte gjort affärer med, för att användas i marknadsföringssyfte. Vissa företag behåller också dina uppgifter efter det att du avslutat medlemskapet hos dem.

KRAV: Förstärk regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet.

Avtalstiderna för bredbands- och mobiltjänster är oftast 24 månader. Samtidigt förändras dessa maknader snabbt, vilket kan resultera i att konsumenterna sitter låsta med utdaterade kostnader och funktioner.

KRAV: Förkorta avtalstider för tele- och bredbandsavtalen.

Konsumenter bör på ett enkelt sätt kunna se varifrån maten de äter kommer. Idag finns det dock endast krav på ursprungsmärkning för nötkött - alltså att det framgår var djuret är fött, uppfött och slaktat.

KRAV: Utöka ursprungsmärkningen till att gälla kött, fisk, fågel, mjölkprodukter och utvidga informationskravet till restaurang och storkök.